

RASSPECIFIK AVELSTRATEGI (RAS)

2005 - 2010

IRISH SOFTCOATED WHEATEN TERRIER

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	3
A. RASENS URSPRUNGLAND OCH HISTORIK	4
B. UTVECKLING I SVERIGE	5
BAKGRUND OCH UTVECKLING AV TYP.....	5
AVELSANALYS.....	7
<i>Registreringar och inavel</i>	7
<i>Avelsbas (effektiv population)</i>	7
<i>Hanhundsanvändning</i>	8
<i>Tikar i avel</i>	9
<i>Veterinär statistik</i>	9
<i>Bruksegenskaper</i>	9
<i>Sammanfattning (citat rapport)</i>	9
<i>Hur går vi vidare?</i>	10
UTVECKLING MÄTT I SIFFROR.....	11
C. RASKLUBBENS ANSVAR FÖR RASENS UTVECKLING	14
D. HÄLSA	14
ÄRFTLIGA SJUKDOMAR OCH DEFEKTER.....	14
<i>PNP (progressiv nefropati)</i>	14
<i>PLE/PLN (protein losing enteropathy/nephropathy)</i>	16
<i>HD (höftledsdysplasi)</i>	16
<i>Urinläckage</i>	16
<i>Addisons sjukdom</i>	16
<i>Nedsatt immunförsvar</i>	17
<i>Allergi</i>	17
RESULTAT AV HÄLSOENKÄT.....	17
RAPPORTERING OCH INFORMATION.....	17
E. MENTALITET	18
F. EXTERIÖR	20
G. RASKLUBBENS GRUNDKRAV FÖR HUNDAR I AVEL	20
GRUNDKRAV FÖR HUNDAR I AVEL.....	20
KRAV FÖR VALPHÄNVISNING OCH ANNONSERING AV AVELSHUND.....	21
H. RASKLUBBENS MÅL FÖR PERIODEN 2005-2010	22
ARBETSSÄTT FÖR ATT NÅ MÅLEN.....	22
I. REFERENSLISTA	23

Förord

Ett av de största arbeten som utförts i SWTK:s regi ligger nu färdigt. Dokumentet innehåller en beskrivning av rasens historia, en nulägesbeskrivning samt mål och prioritering för rasens utveckling in i framtiden. Framtidsperspektivet innehåller handlingsplan för hur vi ska åstadkomma en långsiktig sund och genetiskt hållbar avel som inte leder till defekta eller sjuka hundar.

Kunskapsförmedling och delaktighet

För att på olika sätt möta de uppfattningar som finns kring rasen och få bästa möjliga underlag för arbetet lades en strategi för själva strategin om man får uttrycka sig så! Ansvariga för arbetet med RAS har uppfattat det som viktigt att få stor delaktighet från uppfödarna och har via flera avelskonferenser samlat många av rasens uppfödare för kunskapsförmedling och delaktighet i arbetet. Margaret House, England, Louise Borst-Borreman, Holland och Ann Rode, kunniga och engagerade medhjälpare, tillika uppfödare och domare, har hjälpt till att ge känsla för och kunskap om rasen. En modell för hur man lägger upp arbetet och kommer i mål redovisades också av undertecknad.

Beslutsgång

Sammanställning av fakta för tillverkning av RAS har gjorts via grupparbeten på uppfödarmötet i Mariannelund i oktober 2003 av ett 50-tal engagerade och uppfödare. Mål och handlingsplaner som ska gälla är gemensamt föreslagna av alla på mötet.

Mötet utsåg en arbetsgrupp vars uppgift var att sammanställa RAS enligt av mötet föreslagna mål och handlingsplaner.

Efter uppfödarmötet hade SWTK ett enkelt styrelsemöte där det beslutades att arbeta efter uppfödarmötets intentioner. Detta för att ge status åt uppfödarmötet som endast kan lägga fram förslag.

I början av januari 2004 samlades arbetsgruppen och gick igenom allt material från uppfödarmötet. Efter två intensiva arbetsdagar låg så första utkastet till RAS 2004-2006, numera omdöpt till RAS 2005-2010, färdigt. Uppgifterna som ligger till grund för statistiken avser uppgifter från rasens debut i Sverige och t o m år 2004

Undertecknad och Per Tamm har stått för en inledande layout och bearbetning. Efter ett antal utkast reviderades slutligen dokumentet av hela arbetsgruppen igen och RAS lades fram för styrelsen. Styrelsen gjorde så sin slutrevidering (mindre justeringar och förtydliganden) av dokumentet samt ställde sig bakom dokumentet via ett styrelsebeslut.

Årsmötet informerades om RAS den 28 februari 2004 samt diskuterades ytterligare vid uppfödarmötet i oktober 2004 och vid årsmötet i februari 2005.

Arbetsgruppen för RAS har bestått av Nina Bauer, Boel Rosenlund, Kickie Norrby, Annki Nilsson, Per och Lena Tamm samt undertecknad.

Slutlig bearbetning och layout har utförts av undertecknad enligt uppdrag.

Ingrid Olsen
ordförande och avelsansvarig i SWTK

Rasspecifik avelsstrategi (RAS)

A. Rasens ursprungsland och historik

Livet på Irland var förr hårt för både människor och djur. Man hade behov av en hund som var hård, stark med hjärta och muskler. Den skulle också vara liten i maten på grund av stor fattigdom. I generationer har det knappast funnits en gård på Irland utan en arbetande Wheaten. Den användes som en allroundhund. Man vallade, jagade utter, grävling och hare och använde den för gryttjakt och för ställande. Men främst användes Wheaten till att jaga skadedjur samtidigt som den var barnens kompis, de vuxnas bästa vän och en bra vakthund. Ett stort plus i kanten var att den var liten i maten.

Den vetefärgade terriern, vanlig på 1700-talet, sägs vara föregångare till sina båda nära släktingar Kerry Blue terrier och Irländsk terrier. Enligt legenden förläste vid den tiden ett skepp vid Tralee Bay och en blå hund simmade i land. Hans rykte spreds vida omkring eftersom att han var en fighter. Han parades med de inhemska vetefärgade tikarna och ur dessa valpkullar sägs det att Kerry Blue terrier och Irländsk terrier kan härledas. Trots att Wheaten terrierns historia går längre tillbaka i tiden blev dessa båda släktingar berömda långt före Wheaten terriern.

Första dokumentet som visar en Wheaten terrier är en tavla från 1843, "The Aran Fisherman's Drowned Child".

Två herrar vid namn Dr Pierse och Patric Blake arrangerade jaktprov på Irland och vid ett sådant prov 1932 imponerades Pierse av rasens sätt att arbeta och detta gjorde att Pierse och Blake bestämde sig försöka få rasen godkänd.

Wheaten terriern blev godkänd som ras den 27 augusti 1937. Slutliga erkännandet som inhemska ras kom i april 1939. Namnet kom att bli Soft Coated Wheaten Terrier, den enda rasen som inte hade Irish eller ett ortsnamn i namnet. Rasnamnet beskriver istället den helt unika pälsen!

Tyvärr blev herrarna Pierse och Blake ovänner för livet efter en utställning där Kingdom Leader blev rasens första champion. Ovänskapen ledde till att Kingdom Leader och Charlie Tim, den första hund som registrerades, knappt användes i avel. Övriga uppfödare tröttnade också efter en eller två generationer tills Maureen Holmes kom in i bilden som uppfödare med sin första kull 1943.

Redan 1932 hade Maureen Holmes fått en liten Irländsk terrier av en god vän. Den visade sig ha en annan päls, muskulatur och temperament än övriga Irländska Terrier. Namnet var Obi och hunden visade sig vara en Wheaten. Tyvärr dog den i en olycka i en tidig ålder.

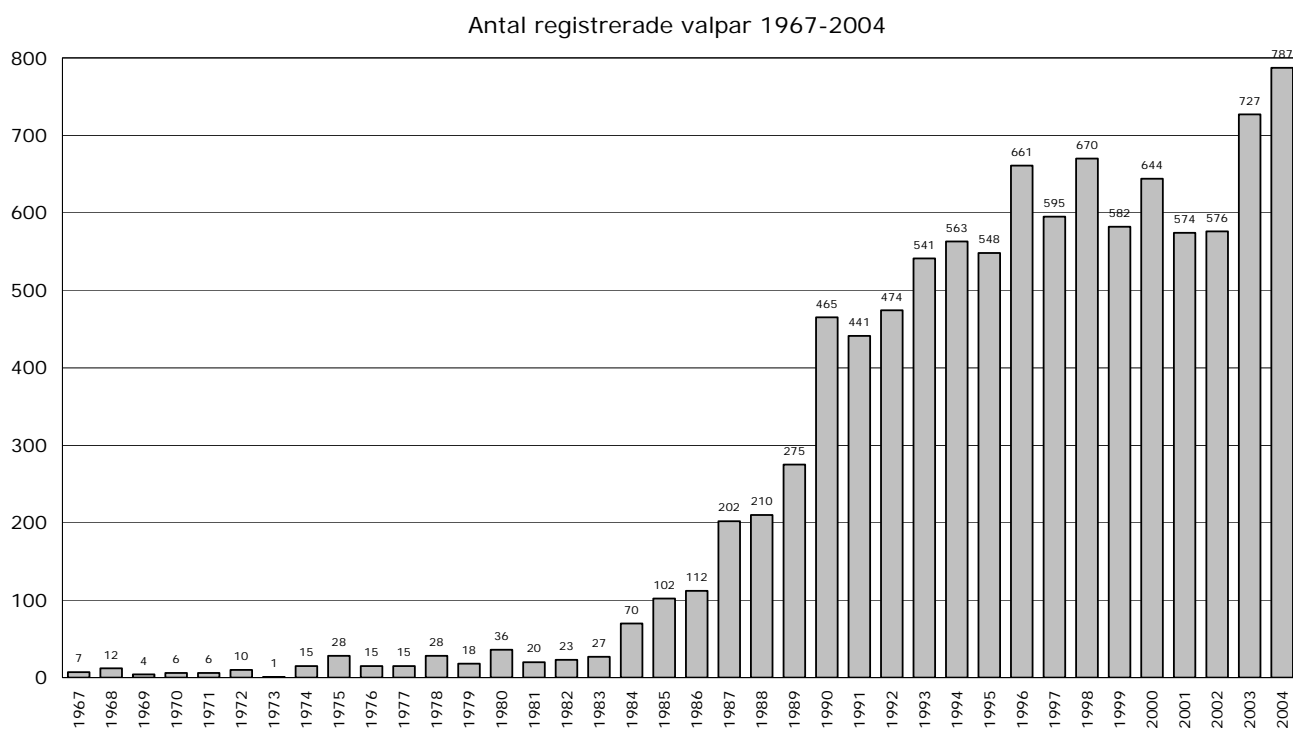
1943 föddes den första kullen valpar med kennelnamnet Holmenocks, Maureen Holmes kennel, som senare blev känt över hela världen. Tack vare Maureen Holmes utveckling av rasen till dagens FCI standard blev rasen mycket populär. På grund av rasens popularitet blev det ett stort utflöde ur landet som gjorde att avelsbasen på Irland minskade drastiskt och än idag är liten. Wheaten exporterades för första gången till England 1939 och till USA 1946.

Rasnamnet ändrades den 28 mars 1994 till Irish Softcoated Wheaten Terrier (ISCWT).

B. Utveckling i Sverige

I Sverige har Wheaten redan från start synts i TV, tidningar och reklam vilket har bidragit till rasens starka frammarsch. I rasen återfinns framgångsrikt tävlande hundar inom de flesta lydnads-, bruks- och agilityklasser samt godkända räddningshundar, eftersökshundar och jakthundar. Arbetande Wheaten finner vi också inom äldre- och handikappomsorgen. Kanske är det kombinationen av blond vänlig utstrålning och människointresse som tillsammans med envis charm och clowneri fått Wheaten att bli så omtyckt.

På endast några få decennier har intresset för Wheaten terriern ökat markant, först bland tilltänkta ägare och sedan också bland uppfödare. Medan de flesta andra terrier raser under 90-talet haft en sjunkande tendens i registrering har Wheaten ökat med nästan 50 % under samma period. Sedan 1997 har rasen legat bland de 20 mest populära hundraserna.

Bakgrund och utveckling av typ

Rasen kom till Sverige 1965 men de allra första hundarna kom aldrig att gå i avel. Den första kullen wheatenvalpar föddes den 10 november 1967, med Greta Niska som uppfödare. Kullen var en blandning av olika linjer genom modern Binheath Chloe från England och fadern Farden Flanagan från Irland. En son från denna kombination, Peer-Patrick parade Greta Niskas nästa importtik Geijes Wheaten Blondine. Tikens stamtavla var både på fädernet och mödernet grundad på irländske Ch Charlie Tim. I denna kull föddes Thiara som tillsammans med engelska importen Yarina Kibo bl. a. producerade Bodry, en av 80-talets mest framgångsrika hundar.

Bodry kom att prägla det typiska utseendet på Wheaten terriern fram till mitten på 80-talet. Hundarna var under denna period överlag ganska stora och inte så terrierpräglade. Pälsen var riklig och av blandad kvalitet. Många hundar saknade den rastypiska silkigheten i pälsen även om det fanns en antydning till rätt kvalitet. Pälsen presenterades visserligen klippt i utställningsringen men det mesta av pälsen sparades vilket ytterligare förtog terrierkänslan. Päls av denna typ brukar populärt kallas "engelsk".

Under de första 15 åren i Sverige levde rasen en blygsam tillvaro med få registrerade valpar. De flesta hundarna som användes i avel kom från Finland och kennlarna Major Wheat samt Teinikkedon. Känd avelshund under perioden var Ch Maddalo Jubilee Prince som importerad till Finland från England. Han finns också i stamtavlan hos flertalet av de hundar som kom till Sverige från Finland.

I och med USA-importerade Ch Lontree Lucky Stars ankomst till Sverige 1984 tog intresset för rasen fart även bland uppfödare. Avkommor till Lucky Star gjorde att flera svenska kennlar startade sin uppfödning under sent åttiotal. Hunden kom att få stor genomslagskraft inom avelsarbetet i Norden.

Rasen ändrade nu generellt utseende från den lite tunga typ som förhärskat till en mera elegant hund. Pälsen saknade den för rasen typiska silkigheten och hundarna presenterades ofta övertrimmade vilket förtog känslan av moderat och utan överdrift men kanske bidrog till mera terrierkänsla. Päls av denna typ brukar populärt kallas "amerikansk". Rasen fick många anhängare som istället för den rastypiska Wheaten terriern nu fastnade för den mjuka ulliga lite teddybjörnslika hunden i strid med standarden.

De svenska uppfödarna hade delade meningar om hur rasen skulle se ut. Det bildades läger bland uppfödare som vart och ett förespråkade sin typ av Wheaten terrier. Det förekom sällan eller aldrig parningar mellan hundar ur dessa olika typer vilket ännu avspeglar sig hos dagens Wheaten terrier.

Många uppfödare värnade om rasens ursprung vilket också resulterade i att det under 80- och 90-talen importerades hundar från andra länder än USA, inte minst rasens hemland Irland. Flera av dessa irländska hundar kom tyvärr aldrig riktigt att få någon betydelse i avelsarbetet.

Ch Bodry
Årets Wheaten -78, -82, -83

Ch Lontree Lucky Star
Årets Wheaten 1985

*Ch Geijes Kilmore, äg. Senja Moisanen
uppf. Aya & Mia Lundsten, Finland*

Många av dem såldes som sällskapshundar och endast ett fåtal har visats upp i officiella sammanhang. En hund som dock fått betydelse är Ch Ballysax Bounty. Genom sina avkommor kom han att sätta sin prägel på och i viss mån förändra typen hos den svenska Wheaten terriern mot den typ som föreskrivs i standarden.

En hund som mer än andra lyckats ena uppfödarnas syn på rasen var Geijes Kilmore. Hans bild är vida känd och har blivit symbol för rasen vid flera olika internationella konferenser runt om i världen. Det råder dock fortfarande

delade meningar om hur Wheaten terriern egentligen ska se ut framför allt med avseende på päls. En positiv trend är att allt fler hundar som visas i utställningsringen har korrekt päls, dvs silkig, skimrande och riklig. Sådan päls brukar populärt kallas "irländsk".

Avelsanalys

För att få ett utgångsläge för arbetet med RAS valde styrelsen att låta en genetiker analysera läget i rasen med hjälp av befintliga uppgifter i SKK:s databas. Databasen innehåller alla officiella uppgifter om rasen så som härstamning, tävlings- och provstatistik, veterinärdata (ex HD-röntgen, ögonlysning etc.), avkommor, syskon osv. Här får man en samlad bild av vad uppfödare har åstadkommit i avelsarbetet. Inte vad var och en gjort utan vad uppfödarnas samlade ansträngningar har resulterat i. När en uppfödare bestämmer vilka som ska bli föräldrar till den kommande kullen så påverkar han eller hon också det totala läget i rasen och därmed också rasens möjligheter till en sund framtid. Analysen av Irish Softcoated Wheaten terrier är utförd av Per-Erik Sundgren, genetiker och "pappa" till dataprogrammet "Lathunden". Här nedan presenteras en sammanfattning av analysen.

Registreringar och inavel

Rapporten omfattar avelsarbetet under åren 1990 - 2002.

År 1990 registrerade 322 hundar. Därefter ökade antalet registreringar snabbt och nådde en topp 1997 med 677 registreringar för att sedan åter sjunka till 566 hundar registrerade år 2002. I rapporten tar Per-Erik Sundgren upp inavelsökningen i rasen som 1990 var 4,4 % och som via en stegring till 5,1 % år 1993 år 2002 pendlade mellan 3,6 - 3,8%.

Citat rapport: *Värdet måste anses vara otillfredsställande högt och skall jämföras med en rekommenderad maximal nivå av 2,5 %. Inavelsstegringar därutöver innebär på sikt allvarliga risker framför allt för hundarnas allmänna hälsa.*

Kommentar: Rasklubben har på olika sätt arbetat strategiskt med inavelsfrågan vilket resulterat i att rasens inavelsvärd för år 2004 sjunkit till 1,91%.

Avelsbas (effektiv population)

I Sverige finns idag tillräckligt med avelsmaterial för att uppfödare ska kunna bedriva avel utan att bidra till en ökning av inavelsgraden. Detta innebär att vi inte har behov av att importera fler hundar för att klara av arbetet. Importerade hundar är ofta släkt med varandra vilket inte bidrar

till en bredare avelsbas. Enskilda hanhundar har fått för stor påverkan på rasen bl a genom sina barnbarn. Effekter av detta blir ett utsatt hälsoläge samt sjunkande kullstorlekar och minskad fertilitet.

Citat rapport: *Den effektiva avelsbasen beskriver hur närbesläktade de avelsdjur är som kommer till användning och vilken effekt den släktskapen får på förlusten av ärftlig variation i djurstammen. Normalt räknar man med att en ras eller art befinner sig i allvarlig fara för svåra genetiska skador när avelsbasen (den effektiva populationen) underskrider nivån 50. Beräkningen baseras på slumpmässiga simulerade parningar för två generationer framåt i tiden. Endast de hundar som verkligen använts som avelsdjur av rasens uppfödare utgör startpunkt för beräkningarna.*

Tabell 1. Förändring i effektiv population (avelsbas) 1990-2002

År	Kullar	Valpar	Utnyttjad Ne	Tillgänglig Ne
1990	282	1322	67	163
1996	653	3404	71	263
2002	683	3760	55	349

- 1) Kullar och valpar avser totalantalet för beräknad 5-årsperiod bakåt från angivet år. Ne = effektiv
- 2) population (avelsbas)

Orsaken till de sjunkande värdena för effektiv avelsbas är i all enkelhet den redan nämnda alltför höga inavelsökningen i rasen. Den svenska stammen av irish softcoated wheaten terrier ligger farligt nära den kritiska nivån.

Hanhundsanvändning

Våra hanhundar har i många fall producerat fler avkommor än vad som rekommenderas och dessutom på så kort tid att det inte varit möjligt att utvärdera avkomman. Många av hanhundarna är släkt en del väldigt nära. Även i perioden före 1990 finns enstaka hundar som använts flitigt i avel och producerat många barnbarn. Detta bidrar inte till att bredda avelsbasen.

Citat rapport: *För att det skall vara möjligt att upprätthålla en rimlig bredd i aveln bör ingen hanhund tillåtas att producera mer än maximalt ca 5 % av antalet valpar i en generation och helst inte över 2 %. Antalet hundar i rasen är fullt tillräckligt för att medge avel med de hårdare restriktionerna.*

*Vid en registrering av ca 600 valpar per år skulle det för rasen i dag medföra ett en maximal livstidsproduktion kring önskvärt **maximum** vid ca 60 valpar eller 10-12 kullar.*

*För att ett välplanerat avelsarbete skall bli möjligt bör därför en hane inte få producera mer än ca 3-5 kullar till att börja med. Därefter bör han stå på väntelista till dess att det är möjligt att värdera avkommans kvalitet både för fysiska och mentala egenskaper. **Det ser dock rätt annorlunda ut för ett antal hanhundar. De producerar huvuddelen av sina kullar under en kort inledande period för att sedan ge en eller annan strökull därefter.***

TVå av de mest utnyttjade hanhundarna är nära släkt.

Tikar i avel

Det är inte bara hanhundar som kan få stor påverkan på rasen genom sitt normalt sett större antal avkommor. Även våra tikar kan få stor påverkan på rasen genom sina söner.

Citat rapport: *Totalt har 756 tikar använts i avel för att producera kullar födda den första januari 1990 eller senare. De tio tikarna med flest egna valpar har totalt givit 367 valpar och 1054 barnbarn.*

Veterinär statistik

Under tiden som omfattas av rapporten har sammanlagt 11,8% av de HD-röntgade hundarna haft någon grad av HD. Man kan konstatera att värdena har stigit kraftigt i och med det nya systemet infördes för att i dagsläget åter sjunka. Trenden har dock varit stigande. .

Citat rapport: *Slutsatsen ligger nära till hands att det finns avgörande skillnader i bedömningsnormerna för det tidigare och det nya systemet. Det gäller särskilt som liknande effekter har synts i flera andra hundraser. **Det hindrar inte att frågan om HD ändå bör hållas under uppsikt** då man redan före övergången till nytt bedömningssystem kunde se en mycket klar ökning av HD-frekvensen i rasen för hundar födda år 1993 och senare.*

Bruksegenskaper

Intresset förefaller glädjande sort att på olika sätt testa rasens mentala egenskaper. Vid rapporttillfället fanns 469 mentalbeskrivna Wheaten.

Sammanlagt 353 hundar har redovisade resultat från LP. Av dem är 42 hanar. Endast en av dessa 42 hanar finns med i gruppen av de mest använda hanhundarna under den period som analyserats.

Citat rapport: *Trots den relativt sett höga aktiviteten vid MH-beskrivning så har den ännu inte hunnit sätta några spår i avelsarbete. Skillnaderna mellan de drygt 100 MH-beskrivna avkommorna efter de flitigast använda hanarna och medelvärdena för övriga MH-beskrivna hundar är obetydlig. Än så länge har därför MH-beskrivningarna inte legat till grund för aktivt avelsurval.*

Om man verkligen vill uppfylla målsättningen inom SKK att sätta hälsa och mentala egenskaper främst i avelsarbetet så måste resultaten från mentala prover av skilda slag avspeglas genom åtgärder i aveln. Några spår av det slaget har jag inte kunnat hitta. Den bild man i dag får vid genomgång av avelshanars och tikars meriter är den för sällskapshundar vanliga – utställningsresultaten dominerar helt när det gäller vilka hundar som faktiskt kommer till användning avel i en sådan utsträckning att det nämnvärt påverkar rasens framtid.

Sammanfattning (citat rapport)

Det som främst bör uppmärksammas i det framtida avelsarbetet är att den genomsnittliga inavelsökningen är hög och därmed är också den utnyttjade avelsbasen låg. Skulle avelsarbetet i framtiden fortsätta efter de hitintills tillämpade principerna finns det anledning att befara att rasen inom relativt få generationer kommer att drabbas av betydande genetiska störningar. Det är mot den bakgrunden tacksamt att kunna konstatera att det redan utan behov av importtillskott finns avsevärda reserver att utnyttja för att begränsa inavelsökningen och att därmed minska riskerna för skadlig förlust av ärftlig variation. Den tillgängliga avelsbasen har dock reducerats

avsevärt under de senaste 10 åren som en följd av den förda avelspolitiken, eller kanske snarare i brist på en väl planerad avel. Med ett bättre tillvaratagande av det svenska hundmaterialet och med en planering av importen så att de tillför stammen nytt ”blod”, dvs. ny ärftlig variation, bör dock riskerna för genetiska problem kunna hållas under kontroll.

Hur går vi vidare?

Rapporten i sin helhet innehåller uppgifter om enskilda hundars påverkan på avelsarbetet och andra uppgifter som inte redovisas här. Sammanfattningen belyser de problem vi har att ta ställning till och skall utgöra underlag för diskussion om vilka möjliga vägar vi kan gå för att rätta till de allvarligaste bristerna i avelsplaneringen. Vår uppgift blir att tillsammans säkerställa utvecklingen av en sund och frisk ras.

Utveckling mätt i siffror

Det finns en mängd uppgifter registrerade över rasen. Här följer några siffror som visar på hur uppfödare arbetat med rasen sedan den kom till Sverige. I tabellen finner du uppgift om antal födda kullar, den årliga inavelsgraden för rasen totalt, antal använda hanhundar varav antal utländska, medelstorlek på födda kullar, HD-röntgade hundar, antal hundar som fått anmärkning vid HD-röntgen, procent hundar med anmärkning samt antal aktiva uppfödare.

OBS! Hundar som enligt tidigare avläsningsystem erhöll grad 1 och 2 redovisas i kolumnen med dagens grad C, tidigare grad 3 och 4 i kolumnen för grad D och E

Årtal	Antal kullar	Inavel medel	Anv. hanar	varav utländska	Valp-snitt	Antal valpar	Antal HD-rtg	Grad C/1,2	Grad D,E/ 3,4	Anm %	Uppfödare	Ej kennel namn
1967-74	14	2,3	9	4	5,4	76	0	-	-	-	6	6
1975-79	25	6,4	11	4	4,8	120	0	-	-	-	7	4
1980-84	29	4,9	19	11	5,9	171	0	-	-	-	19	9
1985	18	5,3	16	3	5,9	107	1	0	0	0,0	12	4
1986	18	1,9	10	5	5,7	103	5	0	0	0,0	10	4
1987	32	6,3	25	9	6,2	197	17	0	0	0,0	31	9
1988	34	3,7	18	8	6,0	205	13	0	0	0,0	25	7
1989	48	3,9	22	11	5,8	279	17	0	0	0,0	29	4
1990	47	4,6	32	14	6,2	290	35	1	0	2,9	31	6
1991	74	4,3	38	11	6,0	449	49	2	0	4,1	52	13
1992	82	5,1	40	15	6,1	489	81	9	0	11,1	54	18
1993	91	5,2	49	15	6,0	541	76	4	1	5,3	65	18
1994	95	3,8	59	19	5,9	567	89	3	0	3,4	62	14
1995	93	4	57	15	6,0	549	104	9	0	8,7	67	14
1996	112	3,6	60	11	5,9	662	133	10	0	7,5	79	20
1997	101	4,4	63	12	6,0	605	143	6	1	4,2	72	14
1998	109	4,4	68	10	6,1	670	129	18	0	14,0	74	12
1999	99	4	64	10	5,9	554	160	13	9	13,8	62	4
2000	110	3,5	67	7	5,9	644	99	18	5	23,2	74	14
2001	92	3,7	73	15	6,2	574	169	35	18	31,4	61	6
2002	100	3,7	75	12	5,8	576	122	14	4	14,8	65	10
2003	121	2,7	85	18	6,0	727	116	21	9	25,9	81	10
2004	131	1,91	85	11	6,0	787	160	23	6	18,1	92	12

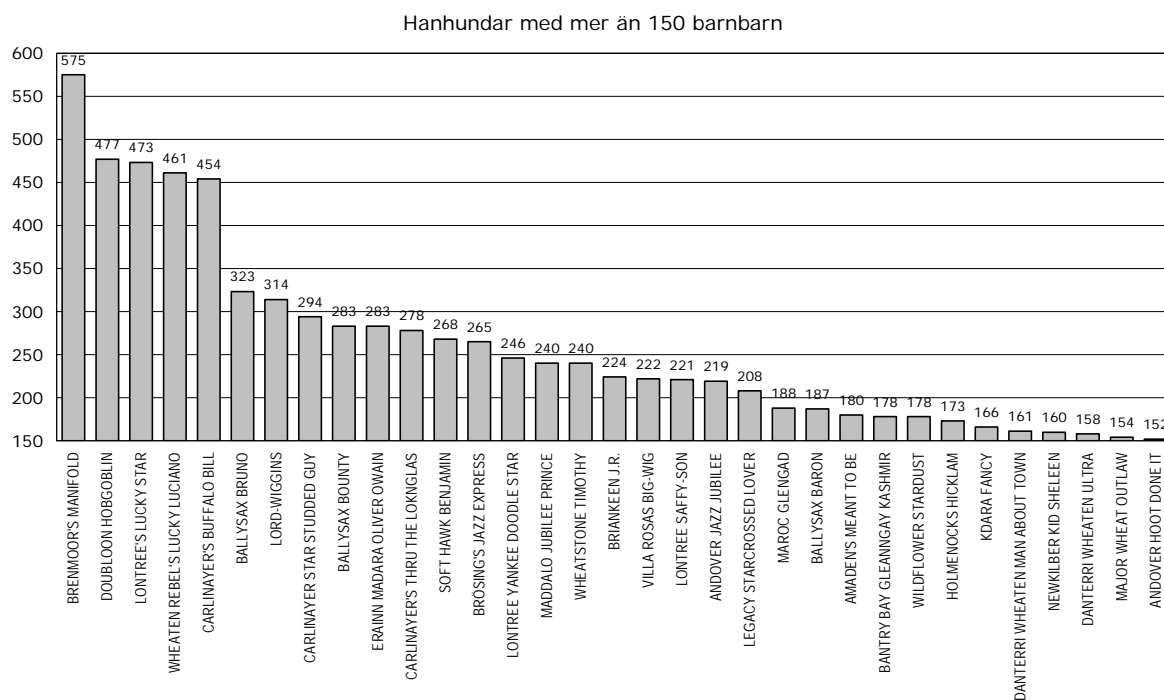
Hanhundar i avel

Följande hanhundar har producerat 10 eller fler kullar.
Siffrorna avser kullar registrerade i Sverige.

Brenmoor's Manifold	23
Doubloon Hobgoblin	20
Villa Rosas Big-Wig	20
Brenmoor's Agent Cooper	18
Lontree Yankee Doodle Star	17
Brösing's Jazz Express	16
Julibee Carpet Of Gold	16
Lontree's Lucky Star	16
Kiboli's Lille Joker	15
Streambrook's Isle Of Man	15
Wheatstone Timothy	15
Billy	14
Kiboli's Eldige Marodör	14
Legacy Starcrossed Lover	14
Brösing's Invisible Mix	13
Fraser Tartan Cracker Jack	13
Fraser Tartan Yeo Man	13
Gladövik's Asterix	13
Lord-Wiggins	13
Movin On Tiger Of Valera	13
Ballysax Bruno	12
Movin On Ac Cobra	12
Soft Hawk Benjamin	12
Brösing's Gamekeeper	11
Carlinayer Star Studded Guy	11
High Castle's Look Twice	11
Lontree Saffy-Son	11
Streambrook's Kinsman	11
Torros Wheaten William	11
Ardymon Buster	10
Hadapras Irish Hower Power	10
Honeyrags Kingdom Leader	10
Maroc Glengad	10

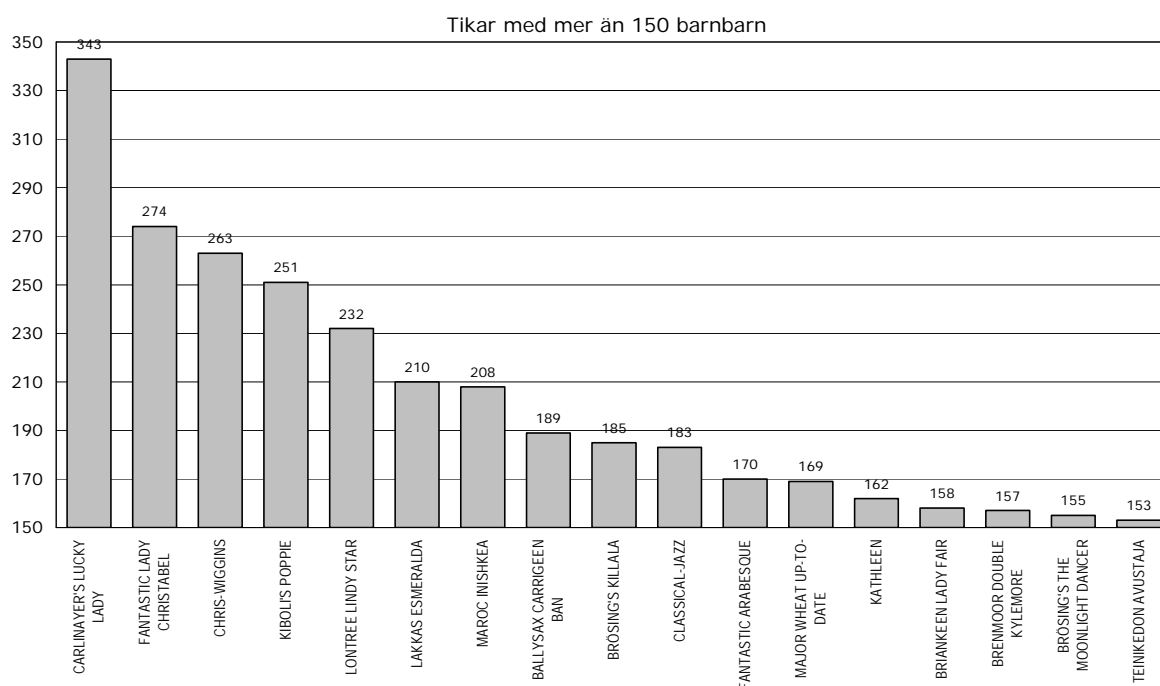
Barnbarnskurva hanar, s.k. farfarskurva

Nedanstående diagram visar antal barnbarn som en viss hanhund lämnat efter sig. Endast hanhundar med 150 eller fler barnbarn är medtagna.

Barnbarnskurva, tikar

Nedanstående diagram visar antal barnbarn som en viss tik lämnat efter sig. Endast tikar med 150 eller fler barnbarn är medtagna.

C. Rasklubbens ansvar för rasens utveckling

Rasklubben skall enligt stadgarna främja avel av Irish Softcoated Wheaten terrier och verka för en sund utveckling av rasen. Den enskilde uppfödaren ansvarar för sitt avelsarbete och skall vara väl förtrogen med rasen, dess standard och egenskaper.

SWTK har inför SKK:s domarkonferenser 1986 och 1992 utarbetat kommentarer till rasstandard. Kommentarer återfinns i dokumentet "Rasstandard med kommentar". Teckningarna är gjorda av Maud Montgomery-Bjurhult.

Wheaten terriern i Sverige har rykte om sig att vara frisk och sund även om ryktet ibland fått lite törnar. Stundtals har hörts höga röster om hudproblem och klådor liksom aggressivitet och oberäknelighet, men hälsoenkäter ställda till ägare av rasen visar på en frisk och sund hund som ägarna är nöjda med både till hälsa och temperament.

De hundar som ligger till grund för Wheaten terriern i Sverige har förutom från hemlandet också importerats från länder där Wheaten terriern har ett delvis annorlunda utseende. Detta har bidragit till en ojämnhet i rasen framför allt vad gäller pälsens struktur. En del hundar har inte den för rasen korrekta silkiga pälsen som omnämns i rasstandard. Även om allt fler uppfödare idag har korrekt päls som mål i sitt avelsarbete måste rasklubben på olika sätt arbeta för att utvecklingen av rasen sker enligt rasstandard.

D. Hälsa

Ärftliga sjukdomar och defekter

Här nedan följer en uppräknig av sjukdomar och defekter som konstaterats hos Wheaten terrier. De flesta av dessa förekommer endast i ett fåtal fall men på grund av att de är eller kan vara ärftliga måste man i avelsarbetet ta extra hänsyn dessa.

PNP (progressiv nefropati)

Progressiv nefropati (ibland benämnd renal dysplasi, RD) är en defekt där hunden föds med underutvecklade njurar. Sjukdomen har dödlig utgång. Enstaka fall av PNP har av och till dykt upp ända sedan rasen kom till Sverige. Ärftligheten för PNP betraktas som enkelt recessiv. En drabbad hund har alltid två recessiva anlag för sjukdomen, ett från vardera föräldern. En hund som bär på endast ett anlag för sjukdomen är frisk vilket innebär att anlaget för sjukdomen är "dolt". Det är därför viktigt för uppfödare att ta reda på vilka hundar som givit sjuka avkommor så att dessa inte används vidare i avel.

Föräldradjur eller helsyskon till en drabbad hund skall ej användas i avel. Andra åtgärder som kan minska risken för spridning av sjukdomsgener är t.ex. att inte överutnyttja enstaka avelshundar och att ej använda för unga hundar i avel. Ju kortare generationsintervall - ju fler avkommor kan redan ha gått i avel när det visar sig att en hund bär på sjukdomsgenen för PNP.

Wheaten är ansluten till SKK:s hälsoprogram för PNP. Hälsoprogrammet innebär att all tillgänglig information om drabbade djur samlas ihop och studeras för att fastställa hur sjukdomen nedärvs för att i framtiden minska risken för nya sjukdomsfall. Informationen är tillgänglig för alla under förutsättning att den som äger den drabbade hunden givit sitt samtycke till detta. En av Wheatenklubben (SWTK) utsedd kontaktperson sammanställer all information inkl. uppgifter om hundens identitet och ägarens samtycke enligt nedan.

En lista med verifierade fall publiceras i SWTKs årsbok.

För inrapportering av sjukdomsfall till SWTK se nedan under "rapportering och information"

Föräldradjur som producerat avkomma med diagnos PNP

Nedan följer en lista över avelskombinationer som producerat avkomma med verifierad PNP-diagnos och där ägaren till den drabbade hunden medgivit publicering. Första kolumnen anger den drabbade hundens födelseår och sista kolumnen avser datum då den drabbade hunden dog/avlivades.

Född	Fader	Moder	Död
74-06-01	Mr Mc-Gill S48363/71	Yarina Putka S18721/72	74-11-26
76-07-26	Bodry S00868/74	Airbreen S31680/73	
78-04-13	Maddalo Jubilee Prince SF180390/77	Honeyrags Ardara S64335/76	78-09-13
78-07-06	Maddalo Jubilee Prince SF180390/77	Cassie S32907/75	78-08-10
85-02-08	Lontree Lucky Star S48342/84	Teinikedon Kumppani SF7977E/82	85-08-26
87-09-26	Lovehill's Linus S12639/86	Lovehill's Sunbeam S12642/86	
88-05-24	Lontree Lucky Star S48342/84	Teinikedon Osaaja SF15304K/83	89-06-12
88-12-29	Brösing's Jazz Express S35988/86	Brösing's Ideal Caitrin S29777/86	97-01-21
90-05-02	Andover Bossanova DK15468/89	Brösing's Nova By Heart S37646/87	95-10-12
93-03-22	Brösing's Da Capo S57675/91	Kantberget's Amanda S16634/91	
93-07-08	Brösing's Da Capo S57675/91	Tara Hill's Alice S63693/90	93-12-02
94-06-06	Fraser Tartan Thunderbird S61103/87	Extra's Beatrice S50200/92	95-04-27
94-07-08	Movin On Bugatti S49260/91	Seamrog Two Minutes In Time Baby S29320/92	94-10-06
94-08-25	Virtawheat Tipp-Topp Terry NO4023/92	Honeyrags Upper Class S24358/90	98-07-01
94-10-03	Lakkas Ilex Of The Night S42228/93	Whiz-Kid's Åfelja S64828/89	95-03-22
97-03-30	Måndags Cnutten S11456/95	Swedewheats Jewel Of Mine S37595/95	98-11-22
97-07-02	Brenmoors Agent Cooper S66806/91	Bernerhill's Nicole Nice And Lucky S59133/94	98-11-17
98-03-09	Movin On Piper Tomahawk S22962/94	Chalulls Sundancer S37003/95	98-07-17
99-02-10	Brösing's Invisible Mix S30644/93	Hamkel Hannah's Hope S20562/97	05-01-07
00-08-16	Movin On Tiger Of Valera S14946/94	Movin On Wildcat S60830/94	01-03-12
01-02-15	Villa Rosas Umpire S14365/98	Seamrog Such A Wicked Witch Trick S24556/98	01-06-01
01-08-02	Gladövik's PB S16658/93	Corrlough Dectera S12732/99	01-11-13
03-08-16	Brösing's Just Me S50363/99	Fyra Tassar's Lady Fiona S37366/97	04-01-22
04-03-26	Seamrog Take Me For What I Am S22811/98	Tejarpsdalens Cassiopeia S28931/99	04-08-16

PLE/PLN (protein losing enteropathy/nefropathy)

Mag/tarmsjukdom med proteinförlust via tarm eller njure med dödlig utgång. Ärftlighetsgången är ännu ej fastställd men regeln är att betrakta denna sjukdom som enkelt recessivt ärftlig. Sjukdomen är svårdiagnostiserad. SWTK för statistik över verifierade fall som publiceras i årsboken.

För inrapportering av sjukdomsfall till SWTK se nedan under "rapportering och information"

Hundar med verifierad diagnos PLE/PLN

Hundar som själv drabbats av PLE/PLN och där ägaren till den drabbade hunden medgivit publicering.

Född	Hund	Fader	Moder
85-07-27	Teinikedon Askeeti	Lontree Lucky Star	Teinikedon Orhea
87-10-29	Fairylake's Apollo Creed S61188/87	Lontree Yankee Doodle Star	Fraser Tartan Pennsylvania Star
92-07-28	Brösing's Gambler S56371/92	Larnook Gleanngay Icehot	Carlinayer's Sweet Revenge

HD (höftledsdysplasi)

HD är en onormal utveckling av höftleden som fastställs genom röntgenundersökning. Under perioden 1990-2002 registrerades 7506 hundar. Av dessa har 1360 HD-röntgats och 161 (11,8 %) har befunnits ha någon grad av anmärkning. Från att ha legat på ett lägsta värde på drygt 3 % för hundar födda 1992 har frekvensen stigit, för att nå 14,8 % för hundar födda 1998. För hundar födda åren 1999 och 2000 redovisas HD på 22,4 resp. 22 %.

Under åren 1998 till 2000 skedde en gradvis övergång till ett nytt avläsningssystem. Man kan konstatera ett samband mellan den ökade frekvensen HD och övergången till det nya avläsningssystemet. Frågan om HD bör ändå uppmärksammas då man redan före övergången till nytt bedömningssystem kunde se en ökning av HD-frekvensen för hundar födda år 1993 och senare.

HD-status för röntgade Wheaten publiceras i SKK:s Hunddata samt i SWTK:s årsbok och behöver därför inte inrapporteras till SWTK.

Urinläckage

Med urinläckage menas att hunden ofrivilligt läcker urin och att det krävs behandling för att urinläckaget skall upphöra. SWTK för statistik över fall av konstaterat urinläckage.

För inrapportering av sjukdomsfall till SWTK se nedan under "rapportering och information".

Addisons sjukdom

Addisons sjukdom har konstaterats hos enstaka Wheaten och är en binjuredefekt där binjurarna förlorat sin förmåga att producera hormonerna kortisol och aldosteron. Vid misstanke om Addisons sjukdom kan ett enkelt blodtest, s k ACTH-stimulering, ge besked.

För inrapportering av sjukdomsfall till SWTK se nedan under "rapportering och information".

Nedsatt immunförsvar

Nedsatt immunförsvar kan vara ett nedärvt tillstånd som kan leda till de olika problem som inrapporterats i samband med hälsoenkäterna. Upprepade infektioner kan vara ett tecken på nedsatt immunförsvar. Hög inavelsgrad kan vara orsak till nedsatt immunförsvar.

För inrapportering av sjukdomsfall till SWTK se nedan under "rapportering och information".

Allergi

Allergi kan vara en ärftlig åkomma och har konstaterats hos Wheaten terrier i ökande omfattning. Allergierna uppträder oftast först vid 1 – 2 års ålder och symtomen kan variera allt ifrån hudbesvär/klåda till besvär i mag-tarmkanal och andningsorgan.

För inrapportering av sjukdomsfall till SWTK se nedan under "rapportering och information"

Resultat av hälsoenkät

Svaren på de hälsoenkäter som STWK genomförde 1999 och 2003 visar på att Wheaten terriern upplevs som en frisk och sund ras. De för hundar i allmänhet förekommande sjukdomar och hälsoproblem uppges inte förekomma i någon större omfattning hos Wheaten terriern. Dock kan vi konstatera att öroninflammation och klåda är något överrepresenterat hos Wheaten terriern jämfört med många andra raser.

Rapportering och information

Mer information om ärftliga sjukdomar/defekter finns på klubben hemsida och /eller tillhandahållas av SWTK:s avelsråd.

Inträffade fall av PNP, PLE/PLN, urinläckage, Addisons sjukdom, nedsatt immunförsvar, allergi eller annan allvarlig defekt/sjukdom skall inrapporteras till SWTK:s avelsråd.

SWTK:s avelsråd sammanställer all information inkl. uppgifter om hundens identitet och ägarens samtycke. Ägare eller uppfödare till en hund som har fått någon av ovanstående diagnoser eller annan allvarlig sjukdomsdiagnos skall skicka följande till kontaktpersonen:

- obduktionsprotokoll eller, om sådant inte finns, annan av veterinär utfärdad handling där diagnosen framgår
- uppgift om hundens officiella namn och registreringsnummer (se stamtavlan)
- medgivande att SWTK får använda uppgifterna i avelsarbetet

SWTK ser också gärna att upprepade fall av sjukdom som lett till veterinär åtgärd inrapporteras till SWTK:s avelsråd.

Adressuppgifter till avelsråd och avelsansvariga finns på klubbens hemsida <http://www.swtk.se>

E. Mentalitet

Wheaten terriern skall enligt rasstandarden vara en livlig, sportig hund med vänligt temperament, synnerligen tillgiven och lojal mot sin ägare. Hunden ska också kunna försvara utan att vara aggressiv. Det finns indikationer från olika håll på att Wheaten terriern ibland inte motsvarar denna beskrivning. Några av de problem man nämner är aggressivitet och oberäknelighet men också vekhet och rädsla.

För att skapa en bild av hur omfattande dessa problem egentligen är har SWTK arbetat för att få så många hundar som möjligt mentalbeskrivna enligt SBK:s MH (Mentalbeskrivning/ Mental Health). Denna typ av mentalbeskrivning är främst avsedd att vara en hjälp i avelsarbetet, och är därför upplagd så att man ska få en uppfattning om hundarnas mentala egenskaper. MH togs ursprungligen fram av SBK (Svenska brukshundklubben) men används idag för alla hundraser, däribland även Wheaten terriern.

För uppfödarna har mentalbeskrivning förutsättningar att bli ett viktigt redskap i avelsarbetet. Avelsarbetet bör i första hand baseras på medelvärden för grupper av hundar, och inte på enskilda hundars värden eftersom dessa kan påverkas av så många yttre faktorer vid själva beskrivningstillfället. När en avelshund har fyra eller fler testade avkommor sammanställs information om avkommornas resultat i form av ett medeltal för alla avkommornas resultat. Detta är en viktig information som med fördel kan användas när man väljer föräldradjur. Dessa uppgifter finns att få hos SWTK:s avelsråd.

Wheaten terrierns mentalitet har alltid varit ett engagerande ämne som fått stort utrymme i klubbens verksamhet. Mentalbeskrivningskommittén, Bimma Agnesson, Carina Melanoz och Hilde Nybom, tillsattes tidigt med uppdrag att handha mentalbeskrivningsfrågor. Kommittén sammanställer kontinuerligt mentalbeskrivningsprotokollen och publicerar på olika sätt resultaten i klubbens media. I Wheaten Bladet har t ex redovisats intressanta jämförelser mellan hanar och tikar, unga och äldre hundar, hundar ur olika avelslinjer etc. men också sammanställning i form av stapeldiagram som visar hur värdena fördelar sig i varje enskilt moment för de hundar som mentalbeskrivits. **Rasklubben har numera tillstånd att arrangera mentalbeskrivningar runt om i landet med officiell status.**

På ett uppfödarmöte våren 2002 fick mentalbeskrivningskommitté med Hilde Nybom i spetsen i uppdrag att genomföra en enkät om Wheaten terrierns mentala egenskaper. Enkäten besvarades av ägare till hundar som ägaren sedan också lät mentalbeskriva. Syftet var att jämföra ägarens egen upplevelse av hunden till vardags med samma hunds resultat i mentalbeskrivningen. Målsättningen var främst att se om det genom att jämföra enkätsvaren och mentalbeskrivningsdata gick att koppla subjektivt upplevda egenskaper till moment inom mentalbeskrivningen. Analysen av sambandet är tänkt att utgöra grund för fastställandet av rasprofilen som definierar vilka värden som är mest önskvärda på mentalbeskrivningen.

Arbetet fortgår mot målet att kunna fastställa den rasprofil som ska gälla för Irish Softcoated Wheaten Terrier. Under hösten 2005 hålls ett uppfödarseminarium där inbjudna gästföreläsare, bl a från rasens hemland Irland, förhoppningsvis ska hjälpa oss en bit på vägen.

Mer om MH finns att läsa på SWTK:s hemsida <http://www.swtk.se>

Beskrivningsprotokoll MH

05-03-02

Ras : IRISH SOFTCOATED WHEATEN TERRIER

Genomförda : 652

Ofullständig MH: 17

Provålder : 765

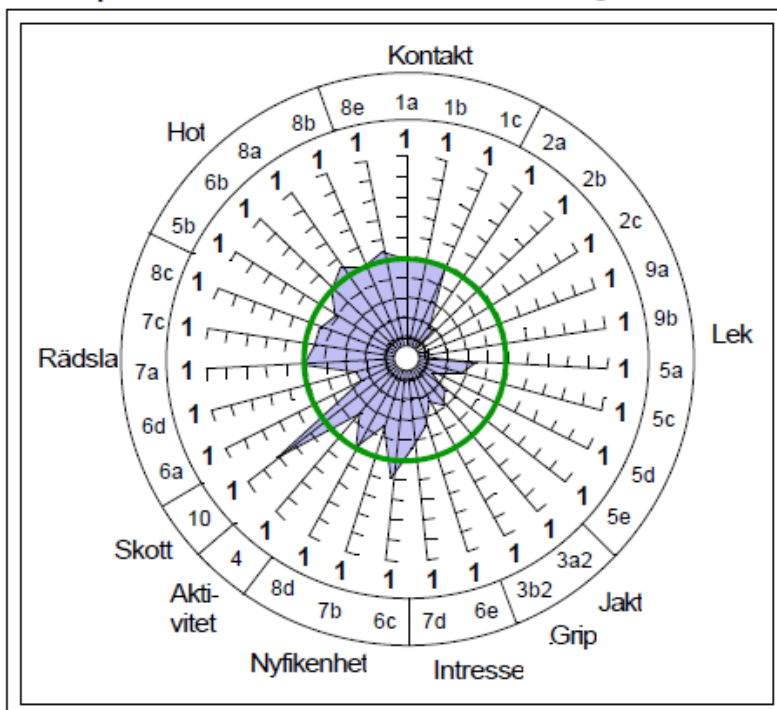
Avbryter MH : Beskrivare 8

Ägare : 1

Avstår skott: 5

Oacceptabelt beteende: 0

Avsteg från avreaktion: 3

MH-moment

- 1a Kontakt, hälsning
- 1b Kontakt, samarbete
- 1c Kontakt, hantering
- 2a Lek 1, leklust
- 2b Lek 1, gripande
- 2c Lek 1, dragkamp
- 3a2 Jakt, förföljande
- 3b2 Jakt, gripande
- 4 Aktivitet
- 5a Avstånd lek, intresse
- 5b Avstånd lek, hot/aggr.
- 5c Avstånd lek, nyfikenhet
- 5d Avstånd lek, leklust
- 5e Avstånd lek, samarbete
- 6a Övrraskn., rädsla
- 6b Övrraskn., hot/aggr
- 6c Övrraskn., nyfikenhet
- 6d Övrraskn., kvarst rädsla
- 6e Övrraskn., kvarst intresse
- 7a Ljudkänslig, rädsla
- 7b Ljudkänslig, nyfikenhet
- 7c Ljudkänslig, kvarst rädsla
- 7d Ljudkänslig, kvarst intresse
- 8a Spöken, hot/aggr
- 8b Spöken, kontroll
- 8c Spöken, rädsla
- 8d Spöken, nyfikenhet
- 8e Spöken, kontakt
- 9a Lek 2, leklust
- 9b Lek 2, gripande
- 10 Skott

Varje streck på diagramaxlarna motsvarar 0,2 i avvikelse från Rasmedelvärdet, som representeras av den inre ringen. Centrum i diagrammet har således värdet -1 och axlarnas yttre ändar har värdet +1 från Rasmedelvärdet.

1a. Tar kontakt själv eller besvarar kontaktförsök =3,8/3,8	1b. Följer med men är inte engagerad i testledaren. =3,4/3,4	1c. Accepterar hantering. =3,3/3,3	2a. Startar långsamt, blir aktiv, leker. =3,1/3,7	2b. Griper tveksamt eller med framtänderna. =2,8/3,4
2c. Griper tveksamt, sällsäger, håller, men drar inte emot. =2,3/3,2	3a2. Startar eller springer långsamt. Kan öka farten. Fullföljer. =2,5/2,9	3b2. Griper inte, nosar på föremålet. =1,9/2,4	4. Är uppmärksam och i huvudsak lugn. Enstaka aktivitetshöjningar. =2,9/3,2	5a. Intresserad, följer figuranten utan avbrott. =2,6/2,9
5b. Visar inga hotbeteenden. =1,3/1,5	5c. Går fram när figuranten är aktiv på linjen. =2,4/2,8	5d. Leker inte men visar intresse. =1,9/2,6	5e. Blir aktiv men avbryter. =1,8/2,3	6a. Gör undanmanövrer utan att vända bort blicken. =2,5/3,0
6b. Visar enstaka hotbeteenden. =1,9/1,9	6c. Går fram till överallen när föraren står bredvid. =3/2,8	6d. Liten båge eller liten tempoväxling vid någon av passagera. =1,7/2,2	6e. Stannar upp. Luktat eller tittar på överallen vid ett tillfälle. =1,6/1,9	7a. Gör undanmanövrer utan att vända bort blicken. =2,6/2,6
7b. Går fram till skramlet när föraren står bredvid. =3,3/3,6	7c. Liten båge el. liten tempoväxling vid någon av passagera. =1,5/1,6	7d. Stannar upp. Luktat eller tittar på ljudkällan vid ett tillfälle. =1,6/1,7	8a. Visar flera hotbeteenden under längre tid. =2,5/2,4	8b. Kontrollerar och/eller handlar mot båda spökerna. Kortare avbrott. =3,7/3,7
8c. Uppehåller sig i huvudsak framför eller bredvid föraren. Växlar mellan flyktstart och	8d. Går fram till figuranten när föraren står bredvid. =2,6/2,6	8e. Besvarar kontakten från figuranten. =3,3/3,2	9a. Startar långsamt, blir aktiv, leker. =2,6/3,4	9b. Griper inte, nosar bara på föremålet. =2,3/3,1
10. Avtagande kontroller under lek / passivitet. Därefter oberörd. =2,2/1,6	OBSERVERA att texten redovisar beskrivning för närmast avrundade heltal för varje moment. Den inre cirkeln = medelvärdet för brukshundar när flera raser valts annars medelvärdet för aktuell ras!			

Genetica

F. Exteriör

Svenska kennelklubben är ansluten till FCI. Enligt FCI:s regelverk är det kennelklubben i en ras ursprungsland som bestämmer över rasstandarden. För Wheaten terrier innebär detta att irländska kennelklubben har detta mandat. England, USA och Kanada har sina egna rasstandarder som i några få mindre avseenden avviker från den irländska. Men det är alltså den irländska rasstandarden för Wheaten terrier som är vårt rättesnöre i Sverige.

Någon sammanfattning av vilka exteriöra avvikelser som Wheaten terrier i Sverige uppvisar i jämförelse med rasstandarden har ej gjorts i dagsläget. Bland de hundar som ställs ut idag ses en mängd variationer inom ramen för rasstandard men också variation som avviker från rasstandard både i avseende på typ och pälskvalitet. Denna variation ses både hos dem som meriteras högt och hos dem som erhåller lägre kvalitetspris än 1.

Rasklubbens målsättning för de närmaste tre åren är dock att försöka arbeta bort de diskvalificerande fel som nämns i rasstandarden för att därefter lägga tonvikten på andra eventuella avvikelser från rasstandarden vad beträffar rörelsemönster och exteriöra fel.

G. Rasklubbens grundkrav för hundar i avel

Grundkrav för hundar i avel

SKK:s grundregler kräver bl a:

- att hunden skall vara frisk och sund utan kända ärftliga sjukdomsanlag
- att till avel endast använda hundar som ej uppvisar beteendestörningar i form av överdrivna rädsreaktioner eller aggressivt beteende i oprovocerade eller för hunden vardagliga situationer
- att ej låta para tik vid för låg ålder, dvs tidigast vid den ålder som rekommenderas av respektive specialklubb

SWTK kräver dessutom:

- att hunden skall ha varit utställd i officiell klass med lägst kvalitetspris 2
- att hunden skall ha fyllt 2 år vid första parningstillfället
- att föräldrar till hund som drabbats av PNP ej skall användas i avel
- att helsyskon till hund som drabbats av PNP ej skall användas i avel
- att i en kulls generation 2 (farfar/farmor, morfar/mormor) får det högst förekomma en känd anlagsbärare av PNP
- att hundar med PLE/PLN-drabbad förälder skall undvikas i avel

Förutom grundkraven rekommenderar SWTK

- att hundar med diskvalificerande fel inte används i avel
- att hundar som används i avel har känd HD-status
- att hanhund producerar max 5 kullar i Sverige varav minst en kull är utvärderad vid 2 års ålder innan hunden tillåts gå i fortsatt avel. Resultatet presenteras i klubbens media i form av officiella statistiska uppgifter
- att inga kända anlagsbärare av PNP förekommer i en kulls generation 2 (farfar/farmor, morfar/mormor)
- att uppfödare använder fler hundar med känd mentalprofil på producerad avkomma
- att uppfödare tar särskild hänsyn till att välja föräldradjur så att minst ett av föräldradjuret har korrekt päls enligt FCI:s rasstandard eftersom ett av de diskvalificerande felen är en inkorrekt pälsstruktur

SWTK ser gärna

- att uppfödare mentalbeskriver hela kullar

Krav för valphänvisning och annonsering av avelshund

För att få vara med på valphänvisningen på klubbens hemsida måste uppfödaren vara medlem i SWTK, uppge känd HD status för båda föräldrarna, ange inavelsgrad uträknad enligt dataprogrammet Lathunden samt ha följt klubbens grundkrav för hundar i avel.

För att få annonsera hanhunden på hemsidans kostnadsfria hanhundskavalkad krävs att ägaren är medlem i SWTK, uppgift om hanhundens egen inavelsgrad, HD-status, samtliga producerade kullar, kullarnas födelseland och ev hälsostatus. Är MH-beskrivning (eller motsvarande, t ex korning) utförd skall denna uppgift ingå.

För utlandsägd hanhund gäller att tillgängliga uppgifter enligt ovan eller liknande skall anges samt att ägaren, om denne inte är medlem i SWTK, är medlem i rasklubb (eller motsvarande) i hemlandet.

H. Rasklubbens mål för perioden 2005-2010

Alla hundar skall vara fysiskt och mentalt friska och sunda

Delmål: minska andelen föräldradjur som har diskvalificerande fel enligt rasstandarderna

Delmål: rasens inavelsgrad skall ej överstiga 2,5 %

Delmål: öka rasens effektiva population

Delmål: minska andelen hundar som drabbas av PNP, PLE/PLN

Alla uppfödare skall följa SWTK:s grundkrav och rekommendationer för hundar i avel

Delmål: alla uppfödare skall vara medlemmar i SWTK

Arbetsätt för att nå målen

Regionerna skall

- tillsammans med huvudstyrelsen till alla rasklubsutställningar välja domare som är väl förtrodda med rasens standard.

Styrelsen skall

- ta fram en broschyr som visar vad rasklubbens vill fokusera på och som bl. a. kan delas ut till domare som ska döma rasen oavsett arrangör.
- medverka till att rasens mentala profil blir fastställd. SWTK skall fortsätta att anordna mentalbeskrivningar i regionerna.
- utforma realistiska avelsriktlinjer/rekommendationer utifrån tillgängliga underlag
- ställa upp krav för deltagande i SWTK:s valphänvisning/hanhundsannonsering
- införa en ny tävlan om Årets Wheaten som fokuserar på hunden som helhet för att stimulera till uppfödning av rastypiska Wheaten terrier

SWTK:s avelsråd skall

- publicera inavelsgraden för varje enskild kull som fötts under året på hemsida och i årsbok. Känd inavelsgrad skall vara ett krav för valphänvisning. SWTK använder dataprogrammet "Lathunden" när det gäller statistiska uppgifter och beräkningar för rasen.
- uppmuntra till att uppfödare beräknar inavelsgrad för sin kull före parning. Formulär för detta skall finnas på klubbens hemsida
- tillsammans med styrelsen informera regelbundet och lättillgängligt om rasens förtjänster och brister i klubbens media via statistik, sammanställningar och resultat (ex enkäter, HD-röntgen, MH, verifierade fall av ärftliga sjukdomsfall/defekter, prov m m)
- utforma uppföljningsblankett för valpkull och distribuera till alla uppfödare.
- tillsammans med styrelsen fånga upp uppfödarnas förväntningar på rasen och rasklubben.
- skapa bra rapporteringsvägar för ärftliga sjukdomar/defekter
- tillsammans med styrelsen anordna årliga medlemsmöten/uppfödarmöten/utbildning med fokusering på angelägna frågor. Informera i klubbens media.
- skicka RAS till alla uppfödare samt även "Välkommen som uppfödare" till alla nya uppfödare. Värningskampanj för att få alla uppfödare att bli medlemmar i klubben.

I. Referenslista

The Wheaten Years
Avelsanalys Genetica
Statistik
Bearbetning av statistik

Mrs Maureen Holmes, Irland
Per-Erik Sundgren
SKK databas samt referensmaterial SWTK
”Lathunden”, Genetica Per-Erik Sundgren